

Viac ľudí preferuje život v socializme pred súčasnosťou

Bratislava, 11. mája 2018 - Medzi ľuďmi na Slovensku stále prevažuje nostalgia za životom pred Novembrom 1989, aj keď sa v porovnaní s minulosťou významne znížila. Skupina tých, ktorí si myslia, že ľuďom sa lepšie žilo pred rokom 1989, je ešte stále o 10 percentuálnych bodov väčšia ako skupina tých, ktorí si myslia, že sa ľuďom žije lepšie teraz. Už však nepredstavuje nadpolovičnú väčšinu.

Vyplýva to z výsledkov reprezentatívneho prieskumu verejnej mienky, ktorý pre Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika v apríli 2018 realizovala agentúra FOCUS na vzorke 1 046 respondentov starších ako 15 rokov.

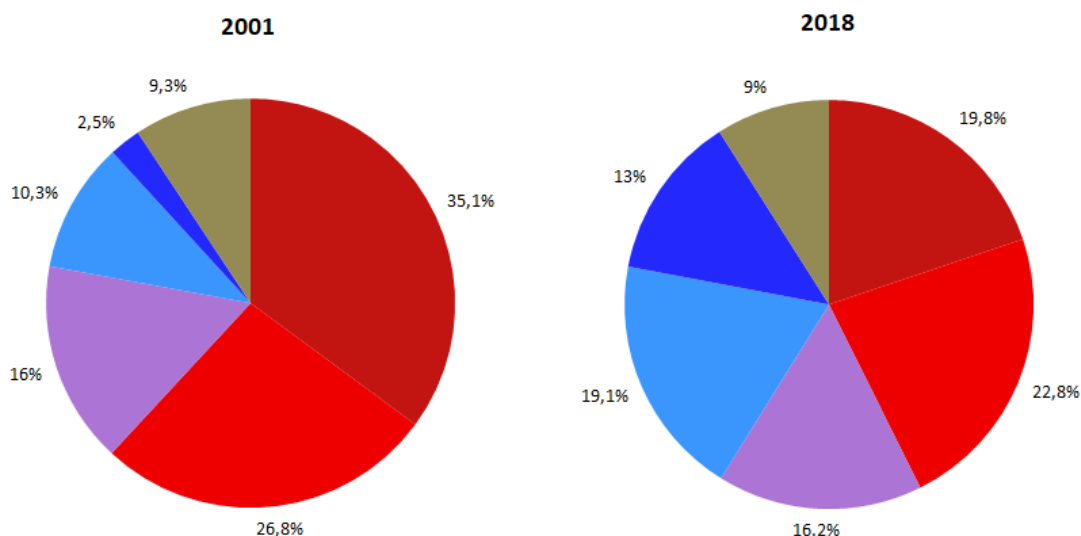
42,6 % vs. 32,1 % v prospech socializmu

Až 42,6 % respondentov sa domnieva, že ľuďom sa lepšie žilo pred rokom 1989 (podľa 19,8 % výrazne lepšie, podľa 22,8 % o niečo lepšie), opačný názor zastáva 32,1 % respondentov (podľa 13,0 % sa teraz žije výrazne lepšie ako pred rokom 1989, podľa 19,1 % o niečo lepšie). Rozdiel v prospech prednovembrových nostalgikov je naďalej výrazný, pred 17 rokmi však bol až päťnásobne väčší.

V roku 2001 súčasnosť preferovalo iba 12,8 % respondentov (2,5 % výrazne, 10,3 % čiastočne), kým život pred rokom 1989 uprednostňovalo až 61,9 % respondentov (35,1 % výrazne, 26,8 % čiastočne). Rozdiel medzi týmito dvoma skupinami bol vtedy až 49,1 %.

Kedy sa žilo podľa Vás lepšie ľuďom, ako ste Vy, pred rokom 1989 alebo teraz?

- pred rokom 1989 sa žilo výrazne lepšie ako teraz
- žilo sa asi rovnako vtedy, aj teraz
- teraz sa žije výrazne lepšie ako pred rokom 1989
- pred rokom 1989 sa žilo o niečo lepšie ako teraz
- teraz sa žije o niečo lepšie ako pred rokom 1989
- neviem

ZDROJ: FOCUS

Čísla z roku 2001 pochádzajú z reprezentatívneho prieskumu verejnej mienky, ktorý agentúra FOCUS v septembri 2001 realizovala pre Inštitút pre verejné otázky na vzorke 1818

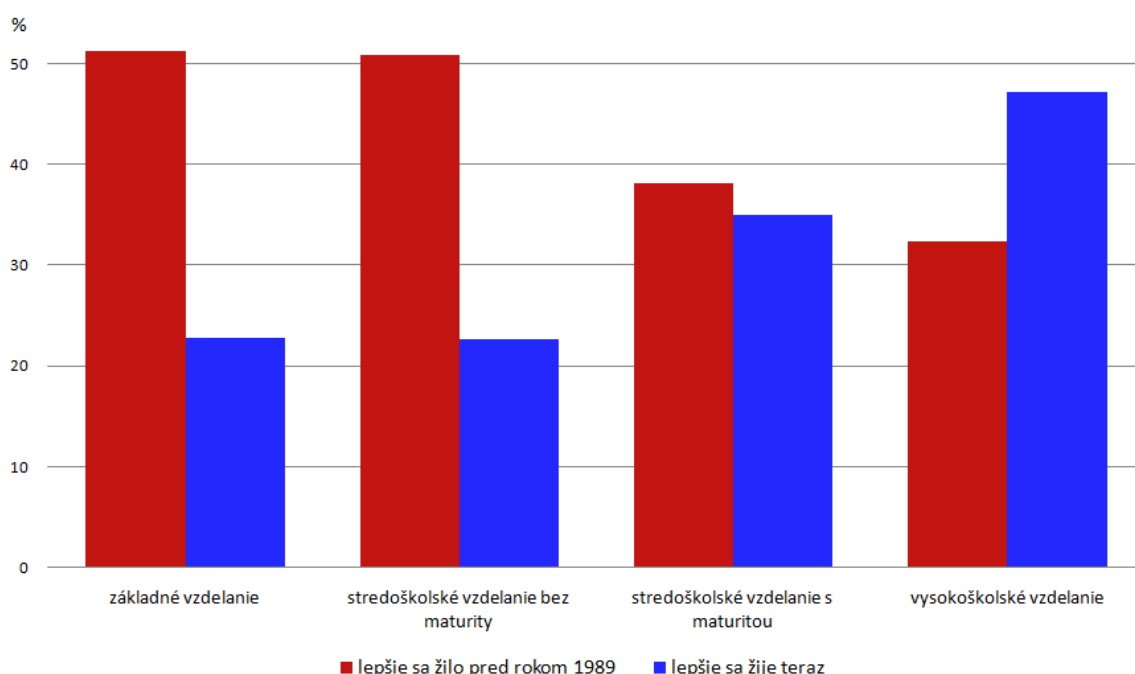
respondentov starších ako 17 rokov. Podiel respondentov, ktorí si myslia, že pred rokom 1989 sa žilo asi rovnako ako teraz, ako aj tých, ktorí sa nevedeli vyjadriť, bol v oboch prieskumoch približne rovnaký.

Vyšší vek a nižšie vzdelanie: väčšie preferencie k socializmu

Rozdiely v postojoch k životu pred a po roku 1989 medzi mužmi a ženami sú minimálne. Výrazným diferenciačným kritériom sú však vek a vzdelanie respondentov.

Respondenti s nižším vzdelaním výrazne preferujú život do roku 1989 pred súčasnosťou (základné vzdelanie 51,3 % : 22,8 %, stredoškolské bez maturity 50,9 % : 22,7 %), v skupine respondentov so stredoškolským vzdelaním s maturitou sú oba postoje zastúpené vyrovnané (38,2 % : 35,1 %), medzi respondentmi s vysokoškolským vzdelaním prevažuje uprednostňovanie súčasnosti pred prednovembrovým socializmom (47,3 % : 32,4 %).

Kedy sa žilo podľa Vás lepšie ľuďom, ako ste Vy, pred rokom 1989 alebo teraz?

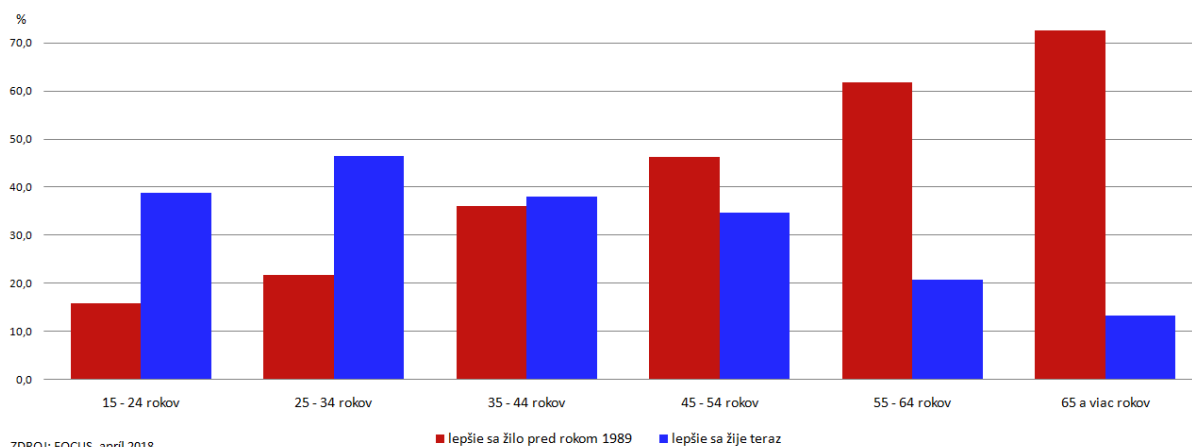

Nostalgia za životom v socializme stúpa so zvyšujúcim sa vekom. Preferuje ho až 72,5 % respondentov vo veku 65 a viac rokov, kým vo vekovej skupine 15 – 24 rokov je to len 15,8 % a v skupine 25 – 34 rokov 21,7 %

Dôchodcovia a nekvalifikovaní pracovníci vs. podnikatelia

Z hľadiska zamestnania je najsilnejší príklon k životu v socializme medzi dôchodcami (71,0 % : 12,9 %) a nekvalifikovanými manuálnymi pracovníkmi (61,6 % : 12,1 %), najsilnejšia preferencia súčasného života je medzi podnikateľmi (52,9 % : 18,8 %) a tvorivými odbornými pracovníkmi (48,7 % : 30,1 %). Výskum sa pýtal aj na účasť respondentov na bohoslužbách a zistil, že ľudia častejšie navštevujúci bohoslužby vo zvýšenej miere preferujú život pred rokom 1989: tí, ktorí navštevujú bohoslužby niekoľko krát do týždňa (59,0 % : 19,0 %) a tí, ktorí navštevujú bohoslužby raz týždenne (50,4 % : 20,2 %).

Kedy sa žilo podľa Vás lepšie ľuďom, ako ste Vy, pred rokom 1989 alebo teraz?

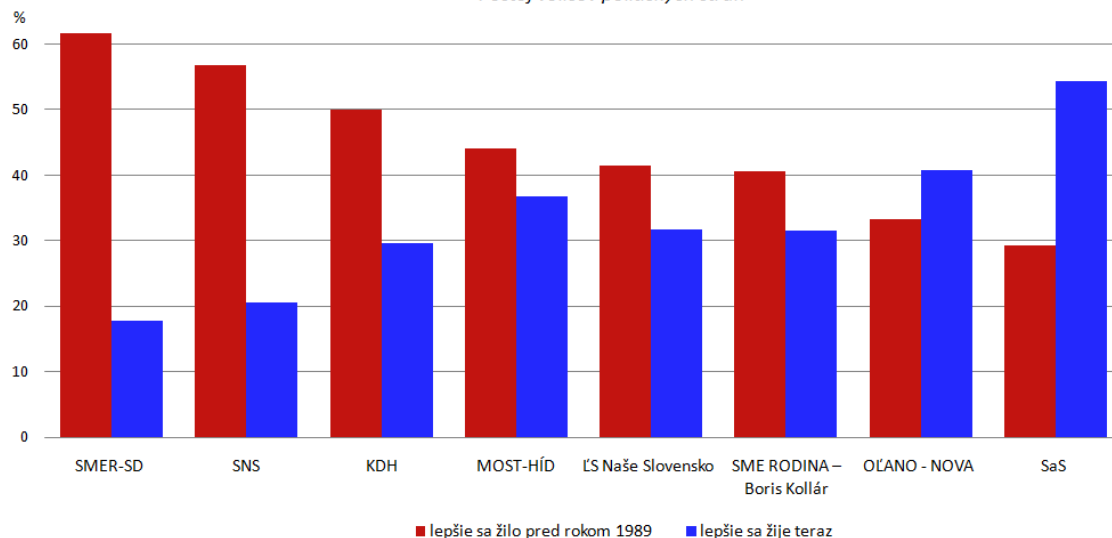

Najväčší príklon k socializmu: voliči SMER-SD a SNS

Z hľadiska volebných preferencií prejavujú najvyššiu mieru inklinácie k životu pred rokom 1989 voliči dvoch vládnych strán – SMER-SD (61,7 % : 17,8 %) a SNS (56,7 % : 20,5 %). Na opačnom póle sa nachádzajú voliči dvoch strán demokratickej parlamentnej opozície – SaS, pri ktorej ako pri jedinej strane nadpolovičná väčšina voličov preferuje súčasnosť pred obdobím do roku 1989 (54,4 % : 29,2 %), a OĽaNO – NOVA (40,8 % : 33,2 %). Na úrovni priemeru sa nachádzajú voliči strán Kotleba – ĽSNS a SME RODINA – Boris Kollár. Mierne nadpriemerný príklon k životu v socializme prejavujú voliči MOST-HÍD a najmä KDH.

Kedy sa žilo podľa Vás lepšie ľuďom, ako ste Vy, pred rokom 1989 alebo teraz?

Postoj voličov politických strán

O prieskume

Agentúra FOCUS uskutočnila v dňoch 24.4. –30.4.2018 prieskum verejnej mienky formou osobného dopytovania. Výberovú vzorku tvorilo 1046 respondentov, ktorí reprezentujú populáciu SR vo veku nad 15 rokov z hľadiska pohlavia, veku, vzdelania, národnosti, veľkostných kategórií sídiel a krajského členenia.

FOCUS 24.4. - 30.4. 2018

Riadkové %		Kedy sa žilo, podľa Vás, lepšie ľudom ako ste Vy, pred rokom 1989 alebo teraz?					
		pred rokom 1989 sa žilo výrazne lepšie ako teraz	pred rokom 1989 sa žilo o niečo lepšie ako teraz	žilo sa asi rovnako vtedy, aj teraz	teraz sa žije o niečo lepšie ako pred rokom 1989	teraz sa žije výrazne lepšie ako pred rokom 1989	nevie (nečítaná možnosť)
VZORKA: 1046 respondentov							
CELA VZORKA		19,8	22,8	16,2	19,1	13,0	9,0
POHLAVIE	muž	19,9	22,0	16,8	20,0	12,4	8,9
	žena	19,7	23,6	15,6	18,3	13,7	9,2
VEK	15 - 24	3,8	12,0	15,3	14,8	24,0	30,0
	25 - 34	9,0	12,7	18,1	25,5	20,9	13,8
	35 - 44	12,7	23,4	17,9	22,3	15,8	7,9
	45 - 54	16,1	30,1	16,5	22,7	12,0	2,5
	55 - 64	28,6	33,1	15,7	18,3	2,4	1,9
	65 a viac	46,8	25,7	13,0	9,8	3,6	1,0
VZDELANIE	základné	26,8	24,5	11,6	10,7	12,1	14,3
	stredoškolské bez maturity (vyučení/á)	26,4	24,5	19,2	14,4	8,3	7,2
	stredoškolské s maturitou	15,3	22,9	17,2	20,3	14,8	9,5
	vysokoškolské	13,1	19,3	14,2	30,3	17,0	6,2
ZAMESTNANIE	nekvifikovaný manuál. pracovník	36,2	25,4	15,2	9,6	2,5	11,1
	kvalifik. manuál./prevádzkový pracovník	17,8	25,9	20,6	18,4	9,4	7,8
	výkonný odborný pracovník, úradník	11,3	23,5	16,3	25,8	16,4	6,6
	tvorivý odborný pracovník	10,9	19,2	15,8	26,5	22,2	5,3
	podnikateľ, živnostník	6,3	12,5	14,7	26,9	26,0	13,5
	dôchodca	40,4	30,6	14,0	10,1	2,8	2,1
	študent	4,1	11,3	8,6	15,7	25,9	34,5
	v domácnosti, MD	6,8	12,1	22,9	30,5	19,8	7,8
	nezamestnaný	28,7	10,4	18,9	18,0	8,1	15,7
	AKTUÁLNE VOLEBNÉ PREFERENCIE	OLANO - NOVA	14,3	18,9	14,6	22,2	18,6
SME RODINA – Boris Kollár	13,8	26,8	17,8	21,4	10,2	10,1	
MOST-HID	19,5	24,6	9,5	18,7	18,0	9,8	
SNS	24,6	32,1	21,8	10,6	9,9	1,2	
SMER-SD	32,6	29,1	13,7	11,7	6,1	6,8	
KDH	25,4	24,5	17,5	15,5	14,1	3,0	
ĽS Naše Slovensko	19,6	21,9	18,4	17,5	14,2	8,4	
SaS	11,9	17,3	11,5	31,7	22,7	4,9	
iná strana	19,6	20,7	14,7	20,4	18,9	5,6	
nezučastnili by ste sa voľieb	20,7	18,3	18,0	17,7	10,8	14,5	
nevie, nie ste rozhodnutí/á	10,9	22,4	18,4	23,8	9,7	14,8	
ÚČASŤ NA BOHOSLUŽBÁCH	niekoľkokrát do týždňa	34,1	24,9	14,7	16,9	2,1	7,4
	raz za týždeň	25,9	24,5	19,3	18,4	6,8	5,0
	niekoľkokrát mesačne	15,5	30,2	14,4	15,9	13,8	10,3
	niekoľkokrát do roka	18,6	23,2	13,8	19,5	14,3	10,7
	menej často	17,6	23,2	17,7	18,5	15,3	7,6
	nikdy, nevie	17,6	15,5	16,0	22,5	16,8	11,6

- [dáta vo formáte .xls sú k dispozícii na stiahnutie tu](#)

O projekte

Reprezentatívny prieskum agentúry FOCUS sa uskutočnil v rámci projektu Konzervatívneho inštitútu M. R. Štefánika [Búranie mýtov o socializme a sociálnom štáte](#).

Cieľom projektu je konfrontovať mýty o socializme a sociálnom štáte prežívajúce vo vedomí ľudí na Slovensku s realitou. V rámci projektu bol zrealizovaný prvý kvalitatívny prieskum a následne bude zrealizovaný druhý kvalitatívny prieskum, bude vypracovaná štúdia zameraná na hĺbkovú analýzu socialistickej spoločnosti na Slovensku, resp. v Československu, v rokoch 1948 až 1989 a uskutočnia sa aj ďalšie výskumné analytické, diskusné a vzdelávacie aktivity.

Projekt Búranie mýtov o socializme a sociálnom štáte realizuje Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika s podporou John Templeton Foundation.

Túto informáciu na základe výsledkov prieskumu agentúry FOCUS spracovali:

Ondrej Dostál, Radovan Potočár, analytici Konzervatívneho inštitútu M. R. Štefánika, členovia projektového tímu

Peter Gonda, riaditeľ Konzervatívneho inštitútu M. R. Štefánika, koordinátor projektu

V Bratislave dňa 11. mája 2018.